GAZETA KRAKOWSKA

Nro 60.

W NIEDZIELĘ DNIA 29. LIPCA 1798.

Z Krakowa d. 29. Lipca.

Szkoły Przy Głowne Krakowskie po odprawionych popisach publicznych (z ięzykow Łacińskiego, Polskiego, Niemieckiego; z nauk: Chrześciańskiey, moralney, arytmetyki, jeografi, historyi, matematyki, prawa, fizyki i wymowy w obudwoch ięzykach, tudzież z rysunkow) od 14 do 27 t. m. trwaiących, a to w przytomności, JW. Barona de Margelik pełnomocnego J. C. K. M. Gallicyi zachodniey kommissarza, JW. Urbańskiego appellacyynego Prezesa, JJWW. konsyliarzow Gubernialnych i appelacyynych, iako i rozmaitych Cesarsko Krolewskich urzędnikow, przy uczęszczaniu na też popisy gości zacznych, wszelakiey dystynkcyi, duchownego i świeckiego stanu, daia wczorayszego po mszy S. po odśpiewanem Te Deum w kościele akademickim i danem błogosławieństwie dla uczniow nauki swoie podług prawa ukończyło. - - Aby zaś i na rok następny szkolny po Nabożeństwie od mowy publiczney i wymierzenia sprawiedliwości uczniom za ich prace dnia 29 września z rana zaczynać się powinny, rowna zachowana była regularność; życzący sobie tu dzieci swe edukować, maią wcześniey, tak mieszkania iako i dozorcow ułożyć dla nich prywatnych, a to, aby już na dzień 28 września ukończonemi zostało. Gdyż dla regularności nauk ściśle tu zachowywać się zwykłey, iako za wcześnieysze szkoł opuszczenie, albo poźnieysze niż na dzień normalny stawienie się, uczniowie według obmowy ustaw, w niższych szkołach muszą bydź zatrzymani, tak nowo a nie rychło z innych szkół lub domowey edukacyi przychodzący, z zawodem nadziei rodzicow i stratą kosztow wyłożonych, naywiększego w naukach, częstokroć bez winy swey, doznawać zwykli, uszczerbku. — Zaczem, dla zapobieżenia tak smutnym wypadkom, Zwierzchność pomienionych Szkoł przez troskliwość swoią o dobro nauk, iako i dla przysługi Publiczności, o tey nieodbitey potrzebie, drogą gazety kraiowey, postanowiła uwiadomić.

Z Paryża d. 9. Lipca.

Dnia 17 wysłany był z Neapolu, podług dzisieyszego le Conservateur, pocztowy okręt z doniesieniem Buonapartemu, że dnia poprzedniczego pokazała się przed Neapolem Angielska flotta pod admirałem Nelson, ktora potym ku Sycylii popłynęła. Podług listu z Malty zabierał się Buonaparte d. 1 messidor (19 czerwca) zabez-

pieczywszy wprzod swoy konwoy do wyyścia przeciw Anglikom, attakowania onych i pobicia. Oprocz gieniuszu zwycięztwa, ktory krok w krok za tym bohatyrem idzie, ma ieszcze większość okrętow po sobie. Flotta iego iest Weneckim okrętem pomnożona, ktory on iako płaski okręt uzbroić kazał, potym 2 liniowemi Maltańskiemi okrętami od 60 armat i 2 innemi Weneckiemi okrętami, krore z konwoiom z Civitavechia do niego przybyły. Do tego potrzeba dodać wielką liczbę wybornych Tureckich i Maltańskich Maytkow, ktorzy są na iego rozłożeni flocie, tudzież artylleryą prowadzoną przez wybor artylerystow z armii Włoskioy.

Rossyyski minister wyiechał d. 13 czerwca z Malty. Przed wzięciem tey wyspy oczekiwano tam około 80 zagranicznych komandorow i kawalerow. Maiącym przeszło 80 lat kawalerom pozwolono w Malcie zostać. Tuteysze pisma mowią, że W. Mistrz Maltański naywiększym był Francuzow nieprzyiacielem; lecz one biorą przeszłego za teraźnieyszego.

Gdy Angielska flotta przed Neapol przybyła, mowi ieden tuteyszy dziennik, udał się Angielski admirał do miasta pod pozorem rozmowienia się z Angielskim posłem kawalerem Hamilton, w rzeczy zaś samey w celu wybadania dworu, czyby Angielske flotta w czasie potrzeby nie mogła do Neapolitańskich i Sycyliyskich wniyść portow. Angielski admirał nie zdawał się bardzo bydź kontent z odpowiedzi dworu i wnet do flotty powrocił. Angielski minister dawał dla niego w czasie krotkiego bawienia iego w Neapolu wielką ucztę, o co się Francuzki poseł Garat u dworu użalał, gdyż zdawało mu się postrzedz w tym obrazę Francuzkiego narodu i iego ministrow.

Jen: Vaubois iest od jen: Buonaparte kommendantem Malty w 5000 ludzi garnizonu postanowiony. — Ostatni list od jen: Buonaparte pisany ma te w sobie zawierać wyrazy: "Wiem, że nas admirał Nelson ściga; zabezpieczę nasz konwoy, popłynę przeciw niemu i pobiię go.,,

Bywszy W. Mistrz Malty, miał iednę część skarbow Malty do wyspy Tureckiey Kandya wywieść; lecz Buonaparte ma iuż o tym wiadomość i będzie umiał te skarby w Francuzkie przenieść ręce.

Około d. 19. lipca ma druga flotta z Tulonu wyyść na morze. — Regnault z St. Jean Angeli, bywszy członek konstytucyynego zgromadzenia, iest od Buonapartego cywilnym kommissarzem w Malcie mianowany.

Redaktor mieści w sobie list pod d. 28. czerwca z Bayonne w ktorym stoi, że tam jenerał Kościuszko pod zmyślonem nazwiskiem kupca z Filadelfii przybył i z wielkiemi honorami był przyymowany. Wiadomość o śmierci iego była więc zmyślona.

D. 1. t. m. wydał rząd na Turynu odezwę, w ktorey stoi: "Niespodziewane i nadzwyczayne okoliczności wplątały nagle Piemont w ciężką woynę, ktora dla towarzyszących iey okoliczności całemu kraiowi groziła, poniewaz nieprzyiaciel łatwo mogł swoie pomnożyć sposoby, a przeciwnie obrona stała się nader trudną. Krol nic bardziey iak pokoiu nie pragnął. Rzeczpospolita Francuzka, pragnąć przywrocić spokoyność, rozumiała, że inaczey nie można zakończyć tey osobliwszey woyny, iak przez nadzwyczayny sposob; żądała przeto dla zapobieżenia dalszym nieprzyiazni krokom, iako tymczasowy bezpieczeństwa śrzodek postawienia Francuzkie-

go garnizonu w cytadelli Turyńskiey. Z miłości do pokoiu przyiął Krol Jmć. Sardyński ten środek, który mu iako iedyny do odwrocenia woyny, ktorey skutkow nie można było wyrachować, offiarowano. Zapewniony Krol Jmć. o uczuciach przyiaźni i spokoyności rządu Francuzkiego, który przez ten nowy dowod ufności Krola, tym bardziey skłoniony bydź musi do dopełnienia dawnieyszych swych obietnic, doszedł Krol Jmć. przez ten sposob do zakończenia nieprzyiacielskich krokow i przywrocenia pokoiu. Gdy Francuzkie woyska nayściśleyszą karność w cytadelli zachowaią, wezwani są przeto wszyscy mieszkańcy do okazania przyzwoitego dla tych woysk szacunku, ktorym Krol Jmć. w zakład utrzymania spokoyności, ktora dla niego i publicznego bezpieczeństwa nader iest ważną, tego powierzył mieysca. Ktokolwiek by mięszał spokoyność będzie iak naysurowiey ukarany &c.,,

Król Sardyński pozwolił także na przełożenia Francuzkie na powszechne dla insurgentow przebaczenie. Uwięzieni otrzymaią wolność i mogą swoy maiątek do obcych przenieść kraiow; lecz ktoby na nowo insurekcyą podnosił będzie naysurowiey karany.

Oto iest ugoda d. 28. czerwca w Medyolanie między jenerałem Brune i Sardyńskim pełnomocnikiem podpułkownikiem St. Mersan względem obięcia cytadelli Turyńskiey przez Francuzkie woyska, zawarta:

" Gdy wspomnione osoby umocowane zostały do umowienia tego wszystkiego, co się do tymczasowego osadzenia przez Francuzkie woyska cytadelli Turyńskiey i dla własnego bezpieczeństwa Piemontu, ściąga, iako też do ugodzenia się względem innych przedmiotow tyczących się bezpieczeństwa Piemontu i przywrócenia przyiacielskich związkow z rzecząpospolitą Liguryyską, postanowiły zatym co następuie;

" 1.) Cytadella Turyńska ma bydź d. 3 lipca od Francuzkich woysk osadzona, a wprzod ieszcze ma bydź przez iednego Francuzkiego i iednego Piemontckiego offícyera inwentarz wszystkich tam będących magazynow, artylleryi, ammunicyi i aresztantow spisany. 2.) Francuzki garnizon w wspomnioney cytadelli nie ma przechodzić nad liczbę umieszczenia go tam. 3.) Francuzkie woyska nie maią zbroyno przez miasto Turyn przechodzić, ale prosto bramą poboczną do fortecy wniyść. Officyerowie, ani żołnierze nie mogą pod żadnym pozorem po mieście stać. 4.) Francuzi nie maią innego mieć prawa iak w cytadelli stać. Nie mogą artylleryi, ani naymnieyszey rzeczy z niey wywieść. 5 i 6.) Krolewscy agenci będą mieli nad temi rzeczami dozor, a xięża nie maią w swoich powinnościach w cytadelli naymnieyszey doznawać przykrości. 7.) Osadzenie Francuzkim woyskiem cytadelli ma dwa miesiące trwać, z ostrzeżeniem tego, co dyrektoryat Francuzki i Krol Jmć Sardyński daley postanowią. 8 i 9.) Jedna tylko forteca Aleſsandria zostanie zawsze woyskiem Francuzkim osadzona. Względem innych od Francuzow osadzonych mieysc ma bydź uczyniona umowa, iakim sposobem utrzymana będzie spokoyność i kommunikacya między Francuzkim i Sardyńskim woyskiem. Fortece te są Coni, Tortona, Cherasco i Ceva. 10.) Rząd Francuski obowięzuie się przykładać do utrzymania wewnętrz-

ney spokoyności w Piemoncie i bronić, żeby ani w prost, ani ubocznie nie dawano tey stronie pomocy, któraby Sardyński rząd napastowała. 17 i 18.) Jenerał Brune wyda odezwę do przywrocenia spokoyności na granicach Piemontu, a w ostatnim razie użyie wszystkich innych sposobow. Użyie także swego wpływu do wstrzymania nieprzyiacielskich krokow Liguryyskiey rzeczypospolitey, do odwrocenia napadnienia z strony Cysalpinow i przywrócenia dawnego stanu rzeczy i dobrego porozumienia. Wszystko co się do utrzymania woysk Francuzkich w Piemoncie ściąga zostanie iak dawniey.

Podpisano od jenerała Brune i margrabiego de St. Mersan. „

Jak się tylko Piemontcy insurgenci i Liguryyczykowie o osadzeniu przez Francuzow cytadelli Turyńskiey dowiedzieli, zaprzestali natychmiast nieprzyiacielskich krokow.

Flotta Buonapartego składa się teraz oprocz fregat z 17 liniowych okrętow.

Listy z Nowegojorku pod d. 2 czerwca nadeszłe do Bordeaux potwierdzaią wiadomość, że kongreſs Amerykański nakazał swem okrętom zabieranie Francuzkich korsarzy. Wysyłanie Amerykańskich okrętow do Francuzkich portow iest zakazane, i jeneralnemu konsulowi Francuzkiemu Dupont kazano z kraiow polnocney Ameryki wyiechać.

Redaktor zbiia pogłoskę, iakoby negocyacye pokoiu między Anglią i Francyą miały się rozpocząć, i dodaie, że ią umyślnie rozpuszczono, aby ostudzić ducha w insurgentach Irlandzkich, i zastraszyć ich, iż bez wszelkiey zostaną pomocy.

Armia nasza we Włoszech iest po odebranych z Szwaycaryi posiłkach 100,000 ludzi mocna.

Fregata nasza la Seine od 44 armat, która pod rozkazami obywatela Bigot w 250 ludzi i 350 żołnierzy od regimentu z Pontychery, z wyspy Francuzkiey wyszła, była d. 29 czerwca przy Penmark od 2ch Angielskich fregat attakowaną. Obydwie musiały się oddalić, lecz potym była znowu przez woienny Angielski okręt attakowana i na piasek wpędzona. Angielska fregata la Pique także na piasek wpadła. Anglicy naprawili znowu fregatę la Seine. Około 250 marynarzy i żołnierzy było na niey rannych i utopiło się, chcąc się na ląd ratować. Kommendant Bigot i reszta pozostałego na niey ludu dostała się Anglikom w niewolą.

Na seſsyi d. 6 rady 500 proponował Lecointre Puyraveaux po obszerney przeciw emigrantom i wysłańcom Angielskim mowie, ktorzy Paryż zalewaią, aby stosownie do konstytucyi pozwolić dyrektoryatowi w prywatnych domach uczynić rewizyą. Jeżeli śrzodek ten, dodał, trwogę sprawi, to tylko między winnemi. Nigdy ieszcze nie był żaden trakt t pokoiu negocyowany, żebyśmy w Paryżu nie mieli zamieszania. Po mowie tey postanowiono natychmiast wysłać do dyrektoryatu poselstwo po zasiągnienie iego w tey mierze rady.

O godzinie 5 po południu przysłał dyrektoryat następuiącą odpowiedź:

" Pytacie nas się, Obywatele Prawodawcy, czy zwyczayne policyi śrzodki dostateczne są do dosiągnienia w tym obszernym mieście emigrantow i Anglikow. Nie możemy przed wami ukryć, że nieprzyiaciele wolności i rzeczypospolitey wszelkiego gatunku czynią poruszenia, i podchlebiaią sobie dopięcia swey nadziei. Cudzoziemcy przybywaią tu kupami w celu

obalenia konstytucyi. Lubo policya iest czynna, nie może iednak doścignąć tych ludzi, którychby aresztować potrzeba było, gdyż ukrywaią się w prywatnych domach, gdzie policya doyść nie może. Od was oczekuie dyrektoryat srzodka, które go nadzwyczayne okoliczności, w iakich się znayduiemy wymagaią.,,

Lecointre proponował natychmiast imieniem wyznaczoney do tego kommissyi następuiący proiekt, który iednomyślnością przyięty został. Art: 1. Dyrektoryat iest upoważniony na ieden miesiąc od ogłoszenia ninieyszey ustawy nakazać stosownie do artykułu 359 konstytucyi, rewizyą domow, dla aresztowania agentow Anglii, powroconych emigrantow, wyprowadzonych i tych ktorzy na wyprowadzenie są skazani, tudzież mordercow, dowodcow drogowych rozboynikow i szuanow, ktorzy broni nie złożyli, lub ieżeli ią złożyli, znowu uchwycili. Art: 2. Dyrektoryat ma w dekadę o wykonaniu ninieyszey ustawy, o paszportach, o emigrantach, o wyprowadzonych Xiężach i o tych ktorzy ich ukrywaią, i względem ustawy d. 19. fructidor donieść. — Rada starszych zgromadziła się nadzwyczaynie w wieczor o godzinie 8. i potwierdziła tę rezolucyą.

W sobotę zrana zaczęto w wielu częściach miasta rewizyą domow. W piątek ieszcze kazał dyrekt: znowu wszędzie poprzylepiać artykuł ustawy naznaczaiącey 100 liw. nadgrody za doniesienie lub aresztowanie emigranta. Wiele ludzi, ktorzy nie mieli przy sobie karty bezpieczeństwa lub paszportu, byli aresztowani, ale wielu z nich ktorzy się usprawiedliwić potrafili zaraz wypuszczono. Dyrektoryat nakazał wyrokiem swoim, że w całey rzeczypospolitey będzie rewizya domow. Liniowe woyska wydały z tego powodu perukom *à la Titus* woynę: wiele młodzieży ktorzy ie nosili, byli niemile utraktowani. W pałacu rowności aresztowano około 60 publicznych dziewcząt, u ktorych podeyrzane znaleziono osoby. Rogatki nie są zamknięte, ale wszystkie przechodzące osoby ściśle przetrząsaue, i wiele z nich zatrzymano. Aresztowania wszystkie działy się z resztą w naywiększym porządku.

Dyrektoryat zakazał znowu 15 po większey części nie znanych ieszcze dziennikow.

Liczbę aresztowanych tu przedwczorem podeyźrzanych osob podaią 3 do 400. Podobna rewizya będzie także po departamentach przedsięwzięta, dyrektoryat dał iuz środkowym administracyom do tego rozkazy.

Wszystkich złapanych w Lyonie nieprzysięgłych Xięży wsadzono na okręt i do naybliższego portu odesłano, zkąd wyprowadzeni będą.

Tuteysze pisma mowią, iż Rapinat będzie wszelako z Szwaycaryi odwołany.

Wczoray była giełda zamknięta, i za iednostayną zgodą były wszystkich kieszenie rewidowane, gdyż wykradziono tam pugilares z papierami na 10,000 liw. ale go nie znaleziono. — Aresztowani bankierowie Michel, ponieważ okazali się niewinnie posądzonemi, są uwolnieni.

Fakcyoniści, mowi le Conservateur, rozpuścili w tych dniach fałszywą wieść, iakoby w dyrektoryacie rozdwoienie panowało, i że w krotce d. 19. fruct: potrzeba się spodziewać; lecz naywiększa zgoda w dyrektoryacie panuie.

Z powodu wzięcia Malty dawał minister marynarki wielki obiad, na którym się wielu deputowanych z ciała prawoda-

wczego znaydowało. Jozef Buonaparte pił między innym zdrowie zjednoczonych Irlandczykow, a Chabert na wytępienie emigrantow, &c. Na stole postawiony był postument, na którym wyrażona była skała Malty, a nad nią unosiło się bustum Buonapartego. Mars i Neptun wyrażeni byli, iako sprzymierzeńcy iego: pierwszy pokazywał Buonapartemu odebraną fortecę, a drugi morze i drogę, którą Alexander dawniey do wschodnich Indyy szedł. Minister marynarki Bruix pił zdrowie Buonartego, a brat ostatniego zdrowie wice admirała Brueys, żeby mu zwycięztwo w nayodlegleyszych okolicach towarzyszyło. Na tey uczcie nie znaydowali się inni ministrowie tylko republikanccy, i admirał de Winter.

Dway emigranci hrabia Lorges i Chassey, który się kawalerem Desroches nazywał i offcyerem w regimencie Foix był, zostali od tuteyszego sądu kryminalego na śmierć skazani.

Z okazyi zabranych 4rech maytkow Szwedzkich na Angielskim okręcie przez korsarzow naszych, którzy będąc z innemi Angielskiemi ieńcami w Orleans umieszczeni, uciekli i do Paryża się udali, gdzie od posła Szwedzkiego barona Stael reklamowani byli, napisał minister marynarki do tegoż posła d. 3 lipca następuiący list:

" Odebrałem WPana pisany list do mnie pod d. 4 t. m. (22 czerwca) względem Szwedzkich maytkow, którzy się w mieyscu schronienia Orleans z innemi Angielskiemi ieńcami znaydowali, a uciekłszy z tamtąd do Paryża się pod WPana protekcyą udali. Muszę WPanu powiedzieć, że ci maytkowie chociaż tylko na kupieckich znaydowali się okrętach, nie mniey znaydowali się w służbie u nieprzyiacioł rzeczypospolitey, i gdy z niemi wystawiali się na niebezpieczeństwo woyny, znayduią się w przypadku znoszenia we Francyi losu ieńcow woyny, co by ich w podobnym przypadku rownie w Anglii spotkało. Lecz bądź iak sobie chcesz, nie będę się na to żalił, żeś im WPan paszporta dał. Rząd moy okazał aż nadto iasno swoią przychylność dla każdego poddanego króla Szwedzkiego, i ia mam sobie rownie za ukontentowanie w każdym razie okazać WP. moie szczere życzenia, i mogę nawet WPanu donieść, że dyrektoryat upoważnił mnie do odesłania nazad każdego Szweda i innego neutralnych kraiow poddanego, którzy w obcey służbie przez Francuzkie okręty zabranemi zostaną. Tym bardziey będę się starał o dopełnienie tego środka, że on WPana rządowi przyiemny bydź musi.

Podpisano *Bruix*."

Z Londynu d. 10. *Lipca.*

Krol Hiszpański uwiadomił rząd nasz, iż iest iego zamiarem wysłać 1 fregatę z dwiema innemi okrętami do Liworna, dla przewiezienia Oyca S. do Hiszpanii; prosi tedy aby takowe okręty nie były od Angielskich okrętow napastowane. Rząd nasz doniosł natychmiast lordowi St. Vincent o zezwoleniu na takową prozbę, i zalecił mu, aby wszystkie przyzwoite randze Papieża i przez wzgląd na iego nieszczęście oddawał mu honory.

Ostatnia dworska gazeta mieści w sobie odezwę względem cudzoziemcow, w ktorey rokiem więzienia i wyprowadzeniem na 7 lat, kazdemu grozi cudzoziemcowi, ktoryby się poważył bez przyzwoitego od rządu paszportu opuszczać to krolestwo. Przybywaiący tu cudzoziemcy, nie mogą

bez wyraźnego od rządu pozwolenia w tym kraiu osiadać, i pod karą 400 f. szt. ieżeliby się kapitan poważył brać cudzoziemca bez wyraźnego od rządu paszportu. — W drugiey odezwie pod d. 6 nakazane iest, aby bawiący się w Anglii cudzoziemcy w 6 tygodniach, a przybywaiący naydaley w iednym tygodniu dokładne opisanie swych imion, wieku, stanu, mieysca urodzenia, zatrudnienia się, ostatnie ich mieszkanie, i z kąd przychodzą podawali, a dopiero udzielone im będą pozwolenia do mieszkania. Wszyscy cudzoziemcy muszą bydź u swey mieyscowey zwierzchności zapisanemi. Rozkaz ten ściąga się do wszystkich cudzoziemcow ogułem, a zatym i do Irlandczykow, i ma nie tylko za cel dowiedzenia się liczby będących w Anglii cudzoziemcow, ale nadto rozeznania dobrych od złych. Wyięci od tego przepisu nie są tylko ci, ktorzy od tayney rady lub iednego z iey sekretarzow pozwolenie bawienia się maią; potym cudzoziemscy posłowie, służący ich i wszystkie pod ich protekcyą zostaiące osoby, nakoniec wszystkie mezkiey i żenskiey płci osoby nie przechodzące lat 14. Za pozwolenia żadna nie będzie brana zapłata.

Wczoray nadeszły do admiralicyi depesze od lorda Bridport d. 6 z pod Ouessant datowane. Tego samego dnia złączyła się eskadra wice admirała Thompson z lordem Bridport, a zato przybył d 7 wice admirał Gardner w 6 liniowych okrętow i 1 bombardierem do Plimut dla nabrania świeżych żywności, poczym przybedzie nazad do flotty, która blokuie Brest, tak iż żaden nie może wniyść, ani wyyść okręt. Kapitan Seymour wyszedł w 3 liniowe okręty z Plimut do krążenia po morzu.

Lord Hobard, będący dotąd rządcą w Madras, przybył z depeszami z wschodnich Indyy do Londynu, które, iak się dorozumiewaią, ściągaią się do zamiarow i przedsięwzięść TyppoSaib. Od kontra admirała Rainier, kommenderuiącego w wschodnich Indyy wodach, nadeszły także depesze. Mieszkańcy na wyspie Francuzkiey maią się w politycznym dzielić mniemaniu.

Dzisieysza dworska gazeta donosi z listu kontra admirała Christian z przylądku Dobrey nadziei pod 29 kwietnia, że Angielski korsarz zabrał Hiszpanski okręt od 12 armat, przeznaczony ze skorami &c. z Monte Vides do Limana, 10,000 f. szt. wartości szacowany.

Rząd nasz zdaie się dla czynionych na Francuzkich brzegach przygotowań, podwaiać środki ostrozności. W tych dniach niektóre woyska odebrały rozkaz udania się na brzegi, dla odwrocenia nieprzyiacielskich usiłowań, ieżeliby gdzie wylądować tentował. Niektorzy przypisuią także tey ostrożności, iż maiące bydź do Irlandyi wysłane woyska, zostały się nazad; lecz rozumią, że Francuzi nie więcey teraz nie będą przedsiębrać, procz dowiezienia co kolwiek woyska i broni do Irlandyi.

Francuzki agent ma mieć proiekt wymiany człowieka za człowieka ieńcow woiennych; wszelako wątpią ieszcze otym. — Ostatnie urzędowne raporta od lorda St. Vincent zachodzą do d. 8 czerwca, ktory znaydował się ieszcze pod ow czas przy Kadyx. — Z wschodnich Indyy przybył znowu umyślny posłaniec lądem. — P. Pitt iedzie wtowarzystwie swego przyiaciela mowcy niższey izby, nad brzegi i będzie Wollmer-Castle morskich kąpieli użyrzu.

wał. — W Texel ma teraz bydź 10 Hollenderskich liniowych okrętów, 11 fregat i 40 transportowych statków do wyyścia pod żagle gotowych.

Płynący z Chin Angielski okręt Crescent był d. 17 czerwca od Francuzkiego korsarza od 16 armat zabrany, ale fregata Caroline odbiła go nazad i do Falmut przyprowadziła. — Pewny Haxe, ktory nie dawno w Nerfolk umarł, rozporządził w testamencie, obawiaiąc się aby niebył żywo pochowany, żeby mu po iego śmierci głowę oderznięto i nazad do ciała przyłożono, co było ze wszystkim uskutecznione.

Wiadomości z Irlandyi zachodzą do d. 6 t. m. i widać z nich, że hydra buntu ieszcze zawsze w rożnych mieyscach swoią głowę podnosi.

W Walce iedney przy Clonard poległo 200 buntowników na placu bitwy. W rożnych mieyscach zaszły znowu ważne utarczki między buntownikami. Przy Baltinglass w hrabstwie Wicklow, daleko w większey się teraz liczbie zebrali. Pod czas spalenia miasta Hachetwtown wrzucili ci nieczuli ludzie kapitana Hordy od millicyi, którego w niewolą poymali, w ogień i spalili. Przy gorze Vinegar w Wexfordskim hrabstwie zebrało ich się znowu 6000.

Oddaleni z Dublińskiey szkoły dla polityeznego ich mniemania studenci, nie są nawet w Szkocyi do słuchania nauk przypuszczeni.

W Belfast oznaymiono, iż ktoby ukrywał zbiegłego buntownika i nie wydał go, dom iego będzie spalony, a gospodarz iego obieszony. Taka sama czeka kara tego, ktoby wiedział o iego ukryciu, a niewydał. — Stracony buntownikow dowódca Grogan, posiadał 50,000 w banku publicznym, a z dobr swoich miał rocznego dochodu 6000 f. szt.

Do Bantry-bay przybył Francuzki bryg z bronią dla buntowników. Spisek wymordowania królewskiego garnizonu w Bantry został zawczasu odkryty.

Hrabstwa Kildare, Carlow, Wicklow, Wexford, Westmeeth i zachodnie okolice Korku, gdzie się buntownicy znowu wzmocnieli znayduią się pod bronią. Przy Carnew bili się przez dwa dni z królewskiemi woyskami, zapalili to miasto i wiele innych mieyść, ale na koniec odpartemi zostali. Wieść iakoby 2 kompanie millicyi oderznęli, nie potwierdziła się. Miasto Athry ma bydź od nich zaięte. Oppozyyne pisma podaią znowu buntowników w niektorych okolicach na 22,000. W Belfast obieszono drukarza Storey. Dowodca buntowników w hrabstwie Wicklow, iest wielki bogacz, nazwiskiem Byrne. Z Dublina, gdzie ubogiem aktorem pozwolono teatr otworzyć, iednak pod znaczną strażą, wysłano 1500 woyska na wozach przeciw buntownikom.

Naynowszy z Irlandyi urzędowny rapport pod d. 6 t. m. mieści w sobie: Iż jenerałowie Needham i Duff, których rapport iest d. 5 z Gorey, zkąd poprzedniczego dnia przeciw znacznemu korpusowi buntowników w Heaps maszerowali. Buntownicy zaraz się nazad cofnęli i iazda jenerała Needham goniła ich 12 mil Angielskich. Nakoniec dognano ich i za pomocą 3 regimentow i konney artylleryi jenerała Duff zostali pobici i rozproszeni. Strata kolomny jenerała Duff wynosiła 6 zabitych i 16 ranionych. — Przy Wendery odparto korpus buntowników od 300 ludzi, z ktorych 100 ubito.

DODATEK

DO Nru. 60.

GAZETY KRAKOWSKIEY

W Niedzielę Dnia 29 Lipca 1798.

Z Kielc d. 16. Lipca.

W dniach 13 i 14 odprawił się Popis roczny publiczny z obiektow moralnego, fizycznego i języka Niemieckiego, w przytomności JW. Kreiskapitana Choryńskiego powszechnie szacowanego z przymiotow dobroci serca i duszy: WW. Kommissarzy cyrkularnych i innych gości duchownego i świeckiego stanu. — W szkołach tych nauki dawane były po większey części w języku Łacińskim. Język Niemiecki podzielony na 3 klassy. Nauczycielem języka tego X. Walenty Hanuszek. Liczba uczniow przeszło 300. Imiona pilnych i cnotliwych uczniow przy otwarciu szkoł rozdawane będą. Szkoły te o 3 klassach 4 professorach. Prefektem X. Jozef Czekaiowicz, professor S. Teologii moralney.

Z Włoch d. 10. Lipca.

Wybuchła między krolem Sardyńskim i Liguryyską rzeczapospolitą woyna, stała się iuż woyną bardzo znaczącą, gdy pośrzednictwo Francuzkie uczyniło iey koniec. Woyska Liguryyskie, ktore d. 19 czerwca Loano opanowały, postąpiły d. 20 ku Balestrina, pobiły wysłie na przeciw nich krola Sardyńskiego woyska, jenerała ich raniły, 2 officyerow zabiły, nakoniec całe korpus musiało im się poddać, a osadziwszy to mieysce, puściły się ku Oneglia i zaraz go otoczyły i do poddania się wezwały. Piemontczykowie attakowali bez skuteczbie d. 21 czerwca Mont Diego. Dnia 26 ochotnicy z Calizano złączeni z woyskiem z Monte Diego opanowali mieysca S. Bernarda, Pianare i inne, Piemontczykowie cofnęli się 5 mil za Garesio na wzgorki Casotto. Dnia 27 poddała się forteca Seravalle przez kapitulacyą Liguryyskim woyskom. Tego samego dnia opanowali Piemontczykowie mocne stanowisko Ponte Neva, rozszerzyli się nad Piawą, osadzili Maurizio, Diano i Calizzano, przez co Liguryyskie woyska przymuszone zostały do spiesznego poniechania oblężenia Oneglia. Lecz gdy one w znaczney sile nad Piawę nadciągnęły, Piemontckie woyska cofnęły się nazad.

Dnia 4 dyrektoryat Cysalpiński rzucał między sobą losy, ktory z iego człon-

kow tego roku wystąpi, i los takowy padł na obywatella Costabili.

W Cysalpińskiey rzeczypospolitey znoszą wciąż klasztory, i dobra ich zabieraią. — Obydwie rady postanowiły zaprowadzenie całkowite systematu Francuzkiey monety, tak, że Cysalpińska moneta nie będzie się tylko herbem od Francuzkiey rożniła.

W Modenie stoi znaczne Francuzow korpus pod rozkazami jenerałow Victor i Kellermann. Wszystkie przychodzące z Szwaycaryi woyska tam się ściągaią, i z tamtąd dopiero rozchodzą się częściami do Ferrary, Rzymu i innych mieysc.

Stosownie do wyszłego w Florencyi oznaymienia, po upadłey z Medyolanu na Florencyą regularney do Rzymu pocztcie, będzie zacząwszy od 10 lipca postanowiony Toskański kuryer, ktory co wtorek będzie do Bononii chodził i tam do Cysalpińskiey rzeczypospolitey i daley przeznaczone listy woził i na powrot w niedzielę do Toskanii przywoził. — Dnia 20 umarł w Florencyi szanowny oyciec Balcer Quinones, jenerał zakonu dominikanow, ktory się tam z Rzymu był przeniosł. Dnia 3 pogrzebany był z naywiększą okazałością.

Z Liworna piszą, pod d. 4 t. m., że tam d. 30 czerwca po 6 dniowey żegludze przybyła z Tulonu Francuzka brygantyną i wiele Francuzkich sztabs officyerow na ląd wysadziła. Officyerowie ci zabawili trochę w Liwornie, potym lądem daley poiechali, a brygantyna wróciła do Tulonu. Dnia 1 t. m. weszła do tamteyszego portu Angielska fregata Thalia od 36 armat, ktora d. 16 czerwca z Gibraltaru wyszła. Dnia 3 przybył tam Grecki okręt, ktory d. 19 z Malty wyszedł, i kapitan iego powiedział, że jenerał Buonaparte zostawił tam 5000 ludzi garnizonem i 4 fregaty.

Tak nazwana rzeczpospolita Rzymska, iest dyktatorskim sposobem od Francuzkiego jenerała St. Cyr prowadzona: pod iego rozkazami stoią konsulat, trybunat i senat, iako też wszystkie inne urzędy; on wydaie i podpisuie wszystkie rozkazy. — Jenerał ten zniosł wszystkie bractwa w całym państwie Rzymskim, wyiąwszy tych, ktore się staraunoscią około dusz na prowincyach zatrudniaią. Zabrany im maiątek i kapitały maią bydź na szpitale i inne dobroczynne ustanowienia, obrocone. — Pensya biskupow iest tak ustanowiona że maiący dyecezyą 10,000 dusz przenoszącą, nie będzie brał nad 2500 szkudow, a mnieyszą nie więcey nad 2000 szkudow.

Z Bryn d. 25. Lipca.

Podług wiadomości z Belgradu, przybył tam na d. 7 t. m. zbieg od armii Pasman Oglu, z tą radosną wiadomością, że ten buntownik od swych własnych stronnikow zamordowanym został. Okoliczność o iego śmierci ma bydź takowa. Po ostatniey potyczce, w którey z obustron przeszło 14,000 ludzi zginęło, zwołał Pasman Oglu Dywan, na ktorym kommendantom i pierwszym officyerom za okazane ich męztwo i waleczność, nie tylko dziękował, ale i podług okoliczności nadgrody dawał, i względem dalszych czynności, gdy sobie przez nowe zwycięztwo otwarli pole, rady zasięgał. Gdy się w tym sposobie naradzano, powstał niespodziewanie hałas (iak się do rozumiewaią umyslnie) między niektoremi deiami i agami, ktory się na wystrzeleniu pistoletow ieden do drugiego zakończył. Jeszcze sta-

zano się zagoiść wszczętą kłotnią, gdy kula ugodziła Pasman Oglu w piersi i zaraz go na mieyscu położyła. Na śmierć ważney osoby wszystko poszło w zamięszanie i każdy ratował się ucieczką. Mordercy ucięli podług zwyczaiu Tureckiego Pasman Oglu głowę i posłali ią W. Wezyrowi, który z resztą swych woysk postąpił i nie tylko fortecę Widdyn, ale wszystkie tam zgromadzone zapasy opanował. — Radość z tey okazyi była nader w Belgradzie wielka, basza udarował posłańca tego pieniądzmi i kaftanem. Z tym wszystkiem w tey wiadomości znayduie się tyle niepodobieństwa, że słusznie dalszego potwierdzenia oney oczekiwać potrzeba, zwłaszcza że basza Belgradzki dotąd nie odebrał o tym żadnego urzędownego doniesienia. Wielu utrzymuie że w tym coś ukrytego iest, że Pasman Oglu sam swoie zamordowanie ogłosił, i W. Wezyrowi podobną do siebie głowę posłał; lecz w krotce doniesiemy naszym czytelnikom iak się wistocie rzecz ma. — Zaraźliwa choroba znacznie w okolicach Belgradu zelżyła.

Stosownie do nadeszłych do Wiednia urzędowych rożnych wiadomości wyszły z Ankony z Francuzkich okrętow i woysk lądowych złożony oddział opanował miasto Ragusę i całą rzeczpospolitą. Gdy tą pod Turecką zostaie opieką, ciekawa iest rzecz iak to obięcie Dywan przyymie. Lecz zdaie się teraz bydź rzeczą pewną, że dyrektoryat Francuzki nie myśli iuż więcey oszczędzać Porty i w krotce zdeymie całkiem maskę. Mamy nie zawodne wiadomości, że Francuzka flotta kieruie oczewiście swoy bieg ku Grecyi, i to ku Salonochio, gdzie podług tych samych listow zaraźliwa panuie choroba; ciekawa więc iest, iak Buonaparte przeciw temu ieszcze mu nie znanemu nieprzyiacielowi sobie postąpi.

DONIESIENIA.

C. K. sądy szlacheckie Krak: zachodniey Galicyi oznaymuią edyktem ninieyszym Panu Adamowi Walewskiemu: że Pan Ignacy Linowski w Krakowie mieszkaiący u tychże sądow, o zapłacenie summy 350 czer: zł: na niego załobę podał, i o pomoc sądową ile sprawiedliwość wymaga, dopraszał się.

Gdy zaś sądy te, nie maiąc wiadomości gdzie obżałowany zostaie, lub czy wcale w C. K. kraiach dziedzicznych znayduie się, iemuż Panu Walewskiemu tuteyszego patrona Stanisława Zarzeckiego z iego szkodą i iego kosztem, zastępcą postanowiły, z którym ten Procefs podług ordynacyi sadowey rozpocznie się i ukończony będzie; przeto on edyktem ninieyszym tym końcem upomina się: ażeby w przeciągu 90 dni sam się stawił, albo ieżeli iakie ma prawa swego dowody, te zastępcy wyznaczonemu wczesnie przesłał, albo nakoniec innego sobie patrona obrał, tego sądom tuteyszym wymienił, i podług przepisu tych srzodkow prawa używał, które do swey obrony za nayskutecznieysze osądzi. W przeciwnym razie wszelkie nie pogodne wypadki z zaniedbania wynikać mogące, sam sobie przypisać winien będzie; gdyż tak C. K. prawa opiewaią.

Jozef de Nikorowicz.
Joz. de Cronenfels.
Gellinek.

Z Rady C. K. sądow szl: Krakowskich zachodniey Galicyi d. 30. czerwca 1798.

Elsner.

Przez C. K. sąd szlachecki Krakowski Galicyi zachodniey mocą ninieyszego Edyktu wszystkim tym, do których należy, wiadomo się czyni: od sądu pozwolono iest, aby do ogólnie wszystkich ruchomych i nieruchomych dobr maiętności po ś. p. Wincentym Chwalibogu w Gallicyi zachodniey pozostałych, zbieg wierzycielow był otwarty. Ninieyszemi przeto wszyscy, ktòrzyby iakiekolwiek na przeciw zadłużonego prawo mieć rozumieli, obwieszczaią się, ażeby aż do dnia 30 września 1798 pretensye swoie przez wydanie zwykłego pozwu na przeciw postanowionemu w osobie Pana adwokata Męciszewskiego kuratora massy konkursowey, do tuteyszego sądu szlacheckiego tym pewniey podawali, i w tym nie tylko rzetelność swoiey pretensyi, ale też i prawo, mocą którego w tey lub owey klassie umieszczonemi bydź żądaią, okazali, ile że po uołvnieniu przepisanego czasu nikt więcey słuchany nie będzie, i ci, którzy do tego czasu z pretensyami swemi do sądu nie nadgłoszą się, od wszystkich rzeczonego dłużnika w tey prowincyi znayduiących się dobr, bez żadnego wyięcia oddaleni zostaną, chociażby im lub prawo do wspolnego porachunku służyło, lub rzeczy iakie prawem własności z massy domagać się mogli, lub gdyby ich pretensya na rzeczy iakiey nieruchomey do dłużnika należącey zabespieczona była tak dalece, iż takowi wierzyciele, gdyby massie winni byli mimo tego, iż im prawo do nadgrodzenia sobie własności lub zapisu służyć mogło, dług zapłacić powinni będą.

A ponieważ podług przepisu zbioru sądowego w rozdziale 9tym §. 85 obranie administratora massy, tudzież deputacyi wierzycielow nakazane iest, przeto wszystkich wierzycielow na dzień 11 październ: 1798 o godzinie 9 z rana do tuteyszego C. Kr. sądu szlacheckiego tym napomnieniem zwołuie się, iż tego samego dnia tymczasownie ustanowiony administrator massy Elżbieta Chwalibogowa lub potwierdzonym, lub też inny obranym, podobnież też i deputacya wierzycielow, do którey iednak nikt, iak tylko wierzyciel tey samey massy zdolnym bydź może podług §. 93 i 94 obraną bydź ma, oraz zaś przepisy, podług których dobra administrować się powinny, iaką władzę deputacya względem administracyi massy ma, i iak daleko administrator deputacyi zlecenia dopełniać powinien, ustanowione będą. Przeto wierzycielom na wyznaczony dzień tym pewniey stawić się należy, gdyż inaczey podłg § 95 zbioru sądowego na ich niebespieczeństwo obranie tak administratora, iak i deputacyi wierzycielow od tuteyszego sądu nastapi. Tym nakoniec Edyktem i wierzyciele zastaw czyli hipothekę maiący wzywaią się. Podług tego więc każdy ma sobie postąpić, i szkody unikać, gdyż w tym na C. Kr. dziczne kraie ustanowionych praw przepis zachodzi. Dan w Krakowie d. 2 Czerwca 1798.

Jozef de Nikorowicz.

Olechowski.

W. Roskoschny.

Ex Consilio Cæs. Reg. Fori Nobilium Cracoviensi Galiciæ Occidentalis.

Weinmann, *secr.*

Ponieważ wedle doniesienia Krolewsko Węgierskiego rządu namiestniczego pod 17 kwietnia r. b na Marcina Szollika, czeladnika kuśmierskiego z miasta Iglo w krolestwie Węgierskim iuż – przed 29 latami wyszłego – 176 zł. ryn. 28 kray: dziedzictwem spadły, a nie iest wiadomo, gdzie mieszka, i czy żyie; przeto wzmiankowany Szollik lub tegoż prawe dziedzice ninieyszym publicznie wzywaią się, ażeby dla dźwignienia pomienionego dziedzictwa u sądu miasteczka Iglowa należycie wzgłosili się.

Krakow dnia 11 Czerwca 1798.

Jan Pinkas.